

Actualiteitsanalyse Beroepscompetentieprofiel Allround machinist mobiele kraan

Opdrachtgever: VTL

ECORYS

Etienne van Nuland
Karel Kans

Rotterdam, 3 februari 2011

ECORYS Nederland BV

Postbus 4175

3006 AD Rotterdam

Watermanweg 44

3067 GG Rotterdam

T 010 453 88 00

F 010 453 07 68

E asb@ecorys.com

W www.ecorys.nl

K.v.K. nr. 24316726

ECORYS Arbeid & Sociaal Beleid

T 010 453 88 05

F 010 453 88 34

1 Actualisatie BCP's

1.1 Inleiding

In opdracht van VTL heeft ECORYS een actualiteitsanalyse uitgevoerd voor het beroepscompetentieprofiel (BCP) allround machinist mobiele kraan. Voor 5 thema's is nagegaan of zich ontwikkelingen hebben voorgedaan die een aanpassing van het BCP noodzakelijk maken. De thema's zijn:

- Wet- en regelgeving.
- Arbeidsmarkt.
- Technologie.
- Bedrijfsorganisatorische of bedrijfseconomische ontwikkelingen.
- Internationale ontwikkelingen.

1.2 Onderzoeksaanpak

De actualiteitsanalyse is in twee stappen uitgevoerd:

- Desk research waarin openbare bronnen zijn geraadpleegd, zoals informatie van nationale en internationale sectororganisaties (werkgevers- en werknemersverenigingen), wet- en regelgeving en branchespecifieke arbeidsmarktonderzoek.
- Rondetafelbijeenkomsten waarin de uitkomsten van het desk research is voorgelegd aan experts en eventueel aan gevuld. Alle geïnventariseerde ontwikkelingen zijn getoetst op relevantie en op representativiteit.

Relevantie: bij relevantie gaat het erom te bepalen of er op basis van de geconstateerde trend of innovatie een inhoudelijk noodzaak is om de kerntaak, kernopgave of beroepscompetentie te wijzigen.

Representativiteit: bij representativiteit gaat het erom te bepalen in welke mate de geconstateerde trend of innovatie zich in de sector of het beroep voordoet en in hoeverre een verandering van het BCP gerechtvaardigd is. Immers, een (technologische) innovatie kan ingrijpende gevolgen hebben voor een beroep, maar wanneer de innovatie zich beperkt tot een klein aantal bedrijven, dan is voorzichtigheid met aanpassing van het BCP op zijn plaats.

De rondetafelbijeenkomst is begeleid door Etienne van Nuland en Karel Kans. Zij hebben ook de desk research uitgevoerd. De onderstaande tabel geeft een overzicht van de voor deze sector benaderde partijen en de deelnemers.

Tabel 1.1 Overzicht rondetafelbijeenkomsten

Sector	BCP's	Benaderde partijen	Deelnemers
Beroepsgoederenvervoer / bouw	Allround machinist mobiele kraan	VTL, VVT, Mammoet, Vissers Heftruck Service, Broekhuizen Internationale Truck Berging & Transport, Bos Kraan Verhuur B.V., SEVT	Dhr. J. van Rijn, VTL Dhr. L. Verhagen, VVT Dhr. J. Teunissen, Mammoet Dhr. G. Vissers, VHS Dhr. M. Broekhuizen, , Broekhuizen Internationale Truck Berging & Transport Dhr. J. Bos, Bos Kraan Verhuur B.V. Dhr. P. Vogel, VVT/SEVT.

1.3 Geïnterpreteerde ontwikkelingen en gevolgen voor het BCP

Tabel 1.2 Overzicht van geïnterpreteerde ontwikkelingen en eventuele gevolgen voor het BCP per toetsingscriterium

Toetsingscriteria	Ontwikkelingen / trends / innovaties	Relevant	Representatief	Gevolg voor BCP Ja / nee
Wet- en regelgeving	1. Machinist heeft een wettelijke verplichting tot certificatie. Daar is een verplichting tot bijscholing bijgekomen. De 1 ^e drie jaar betreft het 1 dag, de laatste 2 jaar 1 dag bijscholing. Bijscholing is voor alle machinisten vrijwel gelijk. Alle eindtermen van certificering worden behandeld.	N	J	N
	2. Wijziging in de EN 13000 norm is doorgevoerd. Voor 1 juni 2010 zat de overbruggingsschakelaar in cabine, vanaf deze datum werd het verplicht deze buiten de cabine te hebben gemonteerd. Dit is nadelig voor de machinist omdat overige instrumenten in de cabine zitten. Daardoor wordt de schakelaar vastgezet uit gemak. Werkt ook 'fraude' in de hand, men kan zwaarder heffen dan dat er ballast is. Dit kan tot ongevallen leiden.	N	J	N
	3. Er is een arbocatalogus verticaal transport geïntroduceerd. Veel zaken die in de praktijk al werden toegepast zijn in de catalogus vastgelegd (hierbij ging het om zaken die al algemeen geaccepteerd werden in de sector) of waren al vastgelegd.	J	J	J
	4. 3 ^e rijbewijsrichtlijn gaat over een aantal jaar in. Daar staat in dat je 21 jaar oud moet zijn om een C rijbewijs te kunnen behalen. Vanaf je 18 ^e mag je al wel met een C1 rijbewijs (kleine vrachtwagen tot 7,5 ton) rijden. Kraanmachinisten zouden dan pas vanaf hun 21 ^e met een kraan de openbare weg op mogen. De kleinste kraan is veelal al zwaarder dan 7,5 ton (maximum voor C1 rijbewijs).	N	J	N
Arbeidsmarkt	5. Tot 3 jaar geleden was er een tekort aan machinisten. Door de crisis is er nu een overschot aan machinisten. Kraanbedrijven proberen een breder pakket aan diensten aan te bieden vanwege de crisis. Machinisten willen echter niet meer aan onderhoud doen of andere werkzaamheden zoals demontage of vervoer van machines uitvoeren. Het ontmantelen van bedrijven evenmin. Men is machinist en wil geen ander werk doen. Omgaan met ervaren collega's (orders aannemen van collega's met bijvoorbeeld ervaring in het ontmantelen van bedrijven) en flexibiliteit zijn vereist om een breder pakket aan diensten te kunnen leveren.	N	J	N

Toetsingscriteria	Ontwikkelingen / trends / innovaties	Relevant	Representatief	Gevolg voor BCP Ja / nee
	<p>6. Er is nu sprake van een schifting van het personeel: machinisten die het werk in de vingers hebben enerzijds en machinisten die de context/rollenspel rondom de kraan niet begrijpen anderzijds (en de hele dag in de kraan blijven zitten). Op deze laatste groep van machinisten zitten klanten niet op te wachten. Machinisten die het werk op de bouwplaats goed begrijpen en bereid zijn de kraan uit te komen, zien het werk beter en zijn daardoor productiever voor de klant. Verrijkermachinisten hebben een betere mentaliteit dan kraanmachinisten, ze gaan vaker de kraan uit. De schifting zit hem dus in de werkhouding van werknemers. Jonge werknemers hebben over het algemeen flexibelere werkhouding. Met negen tot vijf mentaliteit kom je er niet. Nieuwkomers bekijken zich hier weleens op, wat maakt dat het verloop groot is. De schifting is het gevolg van crisis, zonder de crisis (en met een tekort aan machinisten) had deze zich niet voorgedaan.</p>	N	J	N
	<p>7. Het wordt op de arbeidsmarkt moeilijker om jonge mensen te vinden die niet volgens een 9 tot 5 vijf mentaliteit werken en geen bezwaar hebben om buiten standaarduren te werken. In het noorden van het land is het makkelijker om jongeren te vinden die bereid zijn dan in de Randstad. Wat enigszins meespeelt, is een imago probleem, het vak staat op scholen bekend als een 'vuile handen beroep'. Er is beperkt aanbod op de arbeidsmarkt. Geïnteresseerde jongeren vinden is problematisch. Op langere termijn kan tekort een probleem worden. De gemiddelde leeftijd van het huidige bestand van machinisten is vrij hoog. Het is belangrijk om machinisten bij het werven of tijdens een sollicitatiegesprek (bij het aannemen van een nieuwe machinist) juiste informatie te geven. Soms zoekt een bedrijf naar personeel en spiegelt het een te mooie situatie voor aan de nieuwkomer.</p>	N	J	N
	<p>8. Jongere werknemers zijn vaak te nonchalant in praktijk. Bij hijsen machine kijken ze bij wijze van spreken niet in documentatie waar de hijsogen zitten, hoe gehesen moet worden. Ze hebben over het algemeen minder inzicht in het werk en nemen minder initiatief. De werkhouding van werknemers is veranderd.</p>	N	N	N

Toetsingscriteria	Ontwikkelingen / trends / innovaties	Relevant	Representatief	Gevolg voor BCP Ja / nee
Technologie	9. Minder knowhow bij machinisten aanwezig om kleine reparaties te doen. Veel van de techniek in de opleiding is verloren gegaan door verdergaande specialisatie. Technologie in opleiding is ook dunner geworden omdat bedrijven niet meer willen dat machinist zich hiermee bezig houdt. Door verdergaande specialisatie werd steeds meer van de machinist verwacht dat hij zich uitsluitend met de kern van het beroep bezig hield.	N	N	N
	10. Technisch gezien wordt het ook steeds complexer voor een machinist om aan de kraan te sleutelen, omdat voertuigen over het algemeen complexer worden. Met huidige computersystemen kan de machinist nog weinig aan onderhoud doen, maar een machinist zou wel het bedieningshandleiding/instructieboekje moeten kennen en kunnen toepassen. De kraan is qua techniek in de laatste vijf jaar niet wezenlijk veranderd.	N	J	N
	11. De omvang van de kraan is toegenomen. Daar groeit de machinist in, hij begint bij een kleinere kraan en stroomt na verloop van tijd door naar grotere kranen.	N	J	N
	12. Het komt steeds vaker voor dat machinisten op meerdere typen kranen werken. Dit betekent een verzwaring van het beroep. Hierdoor wordt het begrip van de bedieningshandleiding belangrijker. Het krijgen van een instructie specifiek voor een bepaalde kraan is belangrijk. De machinist moet weten dat iedere kraan weer anders is en dat het lezen van het instructieboekje van belang is.	J	J	J

Toetsingscriteria	Ontwikkelingen / trends / innovaties	Relevant	Representatief	Gevolg voor BCP Ja / nee
Bedrijfsorganisatorisch en bedrijfseconomisch	13. Bedrijven proberen breder scala aan activiteiten aan te nemen (zie arbeidsmarkt).	N	N	N
	14. Grote bedrijven zijn voor crisis flink gegroeid. Door crisis zijn kleine bedrijven echter omgevallen en grote bedrijven weer kleiner geworden.	N	N	N
Internationale ontwikkelingen	15. Taal is in wezen de verantwoordelijkheid van de hoofdaannemer op een bouwplaats. Het hanteren van het Engels en Duits als voertaal is wettelijk toegestaan, andere talen niet. Er moet op de bouwplaats iemand zijn die kan vertalen. Bouwbedrijven regelen dit echter niet. Wanneer in de opleiding meer nadruk gelegd zou worden op technische taalkennis verschuift teveel verantwoordelijkheid m.b.t. de communicatie naar de machinist (hoofdaannemer moet zijn verantwoordelijkheid blijven houden). Ook haken scholieren dan af, omdat ze hier niet in geïnteresseerd zijn. Een machinist moet echter wel met taalproblemen om kunnen gaan. Hij moet ook richting de opdrachtgever (aannemer) kunnen signaleren dat er een communicatieprobleem is.	N	J	N
	16. Het gros van de bedrijven in de sector werkt lokaal en streekgebonden. In een grensstreek werkt men over de (Duits/Belgische) grens. Er is wel een nichemarkt voor bedrijven met specifieke projecten in buitenland. Internationaal werken komt dus op beperkte schaal voor.	N	N	N
Go / no go beslissing over verdere verdiepende analyse:		No go		

Advies go/no go: Ecorys adviseert geen vervolgonderzoek uit te laten voeren. Tijdens de expertbijeenkomst was een brede afvaardiging uit de branche aanwezig, waardoor vervolgonderzoek geen grote meerwaarde biedt. De ontwikkelingen in het beroep geven aanleiding tot enkele kleine aanpassingen in het BCP.

- Verwijzen naar Arbocatalogus verticaal transport onder Beroepsbeschrijving - Beroepscontext/werkzaamheden - WETTELIJKE BEROEPSVEREISTEN (p. 7), waar melding wordt gemaakt van de Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet). Arbowet en arboregelingen komen in de beschrijving van de kerntaken voldoende aan de orde in het BCP. Zie ontwikkeling 3.
- Beroepsbeschrijving – Complexiteit (p. 8) aanvullen met de opmerking dat het moeten kunnen werken op verschillende kranen is een complicerende factor is. Hiervoor Zie ontwikkeling 12.